

ภาคผนวก ค

โครงการอบรมการเสริมสร้างความรู้และความตระหนักและพฤติกรรม

ในการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชของครัวเรือนเกษตรกรผู้ปลูกยาสูบ

: กรณีศึกษาบ้านนาแกง เมืองขุนคำ แขวงคำม่วน

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

**โครงการอบรมการเสริมสร้างความรู้ ความตระหนัก และพฤติกรรม
ในการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชของครัวเรือนเกษตรกรผู้ปลูกยาสูบ
: กรณีศึกษานานากาง เมืองคุนคำแขวงคำม่วน
สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว**

หลักการและเหตุผล

เมืองคุนคำ แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เป็นเมืองที่ 10 ของแขวงคำม่วน ได้ถูกแต่งตั้งขึ้นตามคำสั่งของรองนายกรัฐมนตรี ฉบับเลขที่ 162/นย ลงวันที่ 3 มิถุนายน 2554 ตั้งอยู่ทางทิศเหนือของแขวงคำม่วน สำนักงานปกครองเมือง ตั้งอยู่บ้านคุนคำ มีระยะห่างจากเทศบาลแขวงประมาณ 150 กิโลเมตร และมีระยะห่างจากทางหลวงแห่งชาติหมายเลข 13 ทิศใต้ ประมาณ 45 กิโลเมตร มีขอบเขตชายแดน เชื่อมต่อกับทิศเหนือติดกับเมืองปากกระดิ่ง และเมืองคำเกิด แขวงบอลิคำไซ ทิศใต้ติดกับเมืองหินบูน แขวงคำม่วน ทิศตะวันออกติดกับเมืองนากาย แขวงคำม่วน ทิศตะวันตกติดกับเมืองปากกระดิ่ง แขวงบอลิคำไซ เนื้อที่ทั้งหมดของเมืองคุนคำประมาณ 995.60 ตารางกิโลเมตร ครอบคลุมพื้นที่ของแขวงคำม่วนประมาณร้อยละ 6.10 ลักษณะส่วนใหญ่เป็นภูเขา พื้นที่ป่าไม้ และพื้นที่ส่วนน้อยเป็นพื้นที่ตามแนวราบภูเขาและสายน้ำหินบูน เมืองคุนคำมีประชากร ทั้งหมด 21,965 คน เป็นหญิง 10,908 คน เป็นชาย 11,057 คน การปกครองมี 32 หมู่บ้าน แบ่งเป็น 2 กลุ่มบ้าน และ 17 บ้านใหญ่ มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 4,493 ครัวเรือน มี 2 เผ่า คือ เผ่าลาว และเผ่ามะกอง มีเส้นทางคมนาคมเชื่อมระหว่างแขวงและแขวงหาเมือง และในแต่ละหมู่บ้านมีความสะดวกสบาย มีเส้นทางหลวงแห่งชาติหมายเลข 8A ผ่านออกสู่สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม สามารถออกสู่เส้นทางหลวงแห่งชาติหมายเลข 13 ได้ และออกสู่ประเทศไทยผ่านสะพานมิตรภาพ 3 (คำม่วน-นครพนม) นอกจากนี้ยังมีเส้นทางคมนาคมคุนคำและกองลอ เชื่อมต่อในแต่ละบ้าน มีแม่น้ำสายใหญ่ไหลผ่านเมือง 1 สาย คือ แม่น้ำหินบูน และมีสาขาย่อยของแม่น้ำหินบูน ได้แก่ น้ำนอน น้ำไร่ และน้ำละห้อย ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตร ได้แก่ ทำนา ทำไร่ และทำสวน สภาพอากาศมี 2 ฤดู เช่น ฤดูฝนเริ่มตั้งแต่เดือนมิถุนายนถึงเดือนพฤศจิกายน และฤดูแล้ง เริ่มตั้งแต่เดือนธันวาคมถึงเดือนพฤษภาคม ปริมาณน้ำฝนในแต่ละปี เฉลี่ย 2,063 มิลลิเมตร/ปี อุณหภูมิต่ำสุด 18 องศา และอุณหภูมิสูงสุด 41 องศา เมืองคุนคำ

ได้กำหนดศักยภาพในแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมของเมืองไว้ 3 ด้าน คือ ด้านการผลิตกิจกรรม ด้านอุตสาหกรรมพลังงานไฟฟ้า และด้านบริการท่องเที่ยว ธรรมชาติ (สำนักงานปกครองเมืองคุณคำ, 2555, หน้า 1-2)

บ้านนาทาง เมืองคุณคำ แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เป็นบ้านใหญ่ที่ขึ้นกับเมือง ลักษณะพื้นที่ราบเรียบตามแม่น้ำหินบูน ห่างจากสำนักงาน ปกครองเมืองคุณคำ ไปทางทิศใต้ประมาณ 20 กิโลเมตร มีเนื้อที่ทั้งหมด 800 เฮกตาร์ เนื้อที่ทำเกษตร 325.78 เฮกตาร์ จำนวนครัวเรือน 202 ครัวเรือน มีประชาชนทั้งหมด 1,035 คน เป็นหญิง 571 คน ชาย 464 คน นับถือศาสนาพุทธ ชนเผ่าลาว อาชีพหลักทำนา อาชีพรองปลูกยาสูบ บ้านนาทางเป็นบ้านที่จำนวนเกษตรกรปลูกยาสูบมากกว่าบ้านอื่นๆ ในเมืองคุณคำ มีจำนวน 126 ครัวเรือนที่ปลูกยาสูบ ในพื้นที่ 67 เฮกตาร์ และอาจจะได้รับผลกระทบจากการปลูกยาสูบมากกว่าบ้านอื่นๆ เพราะพื้นที่ทำสวนยาสูบเป็นพื้นที่ เดียวกับการทำนาภายหลังจากเก็บเกี่ยวเสร็จก็ทำสวนยาสูบต่อเนื่อง ซึ่งอยู่ใกล้กับชุมชน แหล่งน้ำ และแหล่งทำมาหากินของชุมชน ซึ่งในการปลูกยาสูบส่วนใหญ่ประชาชนใช้ สารเคมีกำจัดศัตรูพืชในการดูแลรักษายาสูบโดยวิธีการผสมน้ำฉีดพ่นและฉีด ตั้งแต่ระยะ เริ่มการปลูกจนถึงระยะการเก็บผลผลิต เพื่อป้องกันไม่ให้ศัตรูพืชมาทำลายใบยาสูบ ต้นยาสูบ เพื่อให้มีผลผลิตสูงขึ้นทั้งด้านปริมาณและคุณภาพของยาสูบ (พรมมา ไสยะมา, 2557, สัมภาษณ์)

ในปี 2000 กระทรวงกลาโหม-ป่าไม้ ได้ออกระเบียบการ ฉบับเลขที่ 0886 ลงวันที่ 10 เมษายน 2000 ว่าด้วยการคุ้มครองนำใช้สารเคมีในสาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนลาว จุดประสงค์เพื่อให้สามารถคุ้มครองสารเคมีทั้งหมดที่นำใช้ทั้งหมด โดยอ้างอิงถึงการแนะนำขององค์การอนามัยโลก และมาตรฐานของ Hazard and FAO ในการจัดแบ่งตั้งแต่ปี ค.ศ. 1994-1995 และในปี ค.ศ. 2005 กระทรวงกลาโหม-ป่าไม้ ได้ออกข้อตกลง ฉบับเลขที่ 0620 เมื่อวันที่ 13 พฤศจิกายน 2005 ว่าด้วยการควบคุม และคุ้มครองการนำใช้สารเคมีปราบศัตรูพืช สารเคมีทุกชนิดที่นำเข้าและนำใช้ส่งออก ในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว อยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงกลาโหม ป่าไม้ ทั้งในส่วนของภาครัฐ และเอกชนที่มีจุดประสงค์นำเข้าและส่งออกสารเคมี ปราบศัตรูพืชต่างๆ ต้องได้รับการอนุญาตจากกระทรวงกลาโหมป่าไม้ สารเคมี ปราบศัตรูพืชที่ห้ามใช้ในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ในปี ค.ศ. 2005-2008

มีทั้งหมด 26 ชนิด สารเคมีปราบศัตรูพืช ที่จดทะเบียนนำใช้ในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ปี ค.ศ. 2008 มี 97 ชนิด ได้แก่ ยาฆ่าแมลง 57 ชนิด ยาฆ่าหญ้า 19 ชนิด ยาฆ่าเชื้อโรคพืช 21 ชนิด

ดังนั้นผู้วิจัย จึงจัดโครงการอบรมการเสริมสร้างความรู้ ความตระหนัก และพฤติกรรมในการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชของครัวเรือนเกษตรกรผู้ปลูกยาสูบ : กรณีศึกษาบ้านนาแก เมืองคูนคำ แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยตรงต่อชุมชน เกษตรกร เยาวชนของบ้านนาแก และเป็นแนวทางแก้ไขปัญหา หรือเสริมสร้างความรู้และความตระหนักในการป้องกันอันตรายจากสารเคมีกำจัดศัตรูพืช ให้กับชุมชนและเยาวชนในหมู่บ้านอื่นๆ ต่อไป

วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เพื่อให้เยาวชนและเกษตรกรผู้ปลูกยาสูบมีความรู้เกี่ยวกับการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชของครัวเรือนเกษตรกรผู้ปลูกยาสูบ
2. เพื่อให้เยาวชนและเกษตรกรผู้ปลูกยาสูบมีความตระหนักเกี่ยวกับการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชของครัวเรือนเกษตรกรผู้ปลูกยาสูบ
3. เพื่อให้เยาวชนและเกษตรกรผู้ปลูกยาสูบมีพฤติกรรมเกี่ยวกับการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชของครัวเรือนเกษตรกรผู้ปลูกยาสูบ

กลุ่มเป้าหมาย

จำนวน 40 คน ได้แก่ เกษตรกรผู้ปลูกยาสูบ จำนวน 26 คน และนักเรียน ที่เป็นลูกหลานของเกษตรกรผู้ปลูกยาสูบ จำนวน 14 คน

ระยะเวลาในการอบรม

1 วัน

สถานที่อบรม

ศาลาประจำบ้านนาแก เมืองคูนคำ แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

วิทยากร

นายอุไรพร ตุนาลม

กิจกรรมของโครงการ

1. แบ่งกลุ่มระดมสมองและร่วมกันอภิปราย
2. การสาธิต
3. การบรรยาย
4. คู่มือการป้องกันอันตรายจากสารเคมีกำจัดศัตรูพืช

งบประมาณ

10,000 บาท

หน่วยงานที่รับผิดชอบ

สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เมืองคุนคัม แขวงคำม่วน
สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

การวัดและประเมินผล

1. แบบสอบถามทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชของครัวเรือน
เกษตรกรผู้ปลูกยาสูบ : ครัวเรือนที่บ้านนาทาง เมืองคุนคัม แขวงคำม่วน สาธารณรัฐ
ประชาธิปไตยประชาชนลาว ก่อนและหลังการใช้รูปแบบ
3. แบบวัดความตระหนักเกี่ยวกับการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชของครัวเรือน
เกษตรกรผู้ปลูกยาสูบ : ครัวเรือนที่บ้านนาทาง เมืองคุนคัม แขวงคำม่วน สาธารณรัฐ
ประชาธิปไตยประชาชนลาว ก่อนและหลังการใช้รูปแบบ
4. แบบสอบถามพฤติกรรมเกี่ยวกับการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชของครัวเรือน
เกษตรกรผู้ปลูกยาสูบ : ครัวเรือนที่บ้านนาทาง เมืองคุนคัม แขวงคำม่วน สาธารณรัฐ
ประชาธิปไตยประชาชนลาว ก่อนและหลังการใช้รูปแบบ
5. แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการใช้รูปแบบการเสริมสร้างความรู้
และความตระหนักในการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชของครัวเรือนเกษตรกรผู้ปลูกยาสูบ :
ครัวเรือนที่บ้านนาทาง เมืองคุนคัม แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ชื่อ ..... ผู้เสนอโครงการ
(.....)
...../...../.....

ลงความเห็นต่อโครงการ

.....
.....

ชื่อ ..... ผู้อนุมัติโครงการ
(.....)
...../...../.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

กำหนดการ

โครงการอบรมการเสริมสร้างความรู้ ความตระหนัก และพฤติกรรม
ในการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชของครัวเรือนเกษตรกรผู้ปลูกยาสูบ
: กรณีศึกษาบ้านนาแกง เมืองคุนคำ แขวงคำม่วน
สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

เวลา	กิจกรรม
8.00 น. – 8.30 น.	- พิธีเปิด
8.31 น. – 10.30 น.	- อบรมเกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชของครัวเรือน
10.31 น. – 10.40 น.	- พักผ่อน/รับของว่าง
10.41 น. – 12.00 น.	- อบรมเกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบต่างๆ การใช้สารเคมีกำจัด
12.00 น. – 13.00 น.	รับประทานอาหาร
13.00 น. – 14.00 น.	- การสาธิตวิธีการป้องกันสารเคมีกำจัดศัตรูพืช
14.01 น. – 14.10 น.	- พักผ่อน/รับของว่าง
14.11 น. – 15.00 น.	- แจกแบบประเมินการใช้ยุทธศาสตร์
15.01 น. – 15.30 น.	- ถ่ายภาพร่วมกันและจบการอบรม